

พฤติกรรมการขยายสินเชื่อและรายได้จากดอกเบี้ยรับสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์

CREDIT EXTENSION BEHAVIOR AND LOANS INTEREST INCOME OF COMMERCIAL BANK

วิกิรนต์ เพือกมมงคล¹
Wikrant Paukmongkol¹

¹ หลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
E-mail: wikrant@vru.ac.th

¹ Assistant Professor, Business Administration Program, Faculty of Management Science,
Valaya Alongkorn Rajabhat University E-mail: wikrant@vru.ac.th

Received February 2,2022
Revised March 23,2021
Accepted April 22,2021

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการขยายสินเชื่อและความสามารถในการหารายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้สินเชื่อ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการขยายสินเชื่อกับความสามารถการหารายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้สินเชื่อ โดยทำการศึกษาเฉพาะธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย 14 แห่งและใช้ข้อมูลรายปีระหว่างปี 2554-2561 การศึกษานี้ทำการทดสอบความนิ่งของข้อมูล ด้วย Panel unit-root test วิธี Fisher-type tests ส่วนการทดสอบความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาว ด้วย Johansen Co-integration test และเลือกใช้วิธี Pedroni tests และ Kao Tests (ADF Test) และทำการทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลอง ด้วย Hausman-test และทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ด้วยวิธี Random effect Model ผลการศึกษา พบว่า ธนาคารพาณิชย์มีพฤติกรรมการขยายสินเชื่อเพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะสินเชื่อธุรกิจที่มีการขยายตัวมากกว่าสินเชื่อส่วนบุคคล และธนาคารพาณิชย์มีความสามารถในการหารายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้สินเชื่อเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า พฤติกรรมการขยายสินเชื่อส่วนบุคคลและพฤติกรรมการขยายสินเชื่อธุรกิจของธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์กับความสามารถการหารายได้ดอกเบี้ยรับจากเงินให้สินเชื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลการศึกษาจำแนกตามขนาดของธนาคารพาณิชย์ พบว่า ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีพฤติกรรมการขยายสินเชื่อส่วนบุคคลสูงกว่าธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางและขนาดเล็ก ส่วนธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กกลับมีพฤติกรรมการขยายสินเชื่อธุรกิจที่สูงกว่าและมีความสามารถในการหารายได้ดอกเบี้ยรับจากเงินให้สินเชื่อสูงกว่าธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางและขนาดใหญ่

คำสำคัญ

พฤติกรรมการขยายสินเชื่อ รายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้สินเชื่อ

ABSTRACT

The objective of this study was to study the behavior of credit extension and ability to find interest income from loans and study the relationship between credit extension behavior and the ability to generate interest income from loans. The annual data between 2011 – 2018 were collected from 14 commercial banks registered in Thailand. This study tested the stationary data using the panel unit-root test by Fisher's method and the long-term equilibrium testing using Johansen Co-integration test by Pedroni's and Kao's (ADF Test) method. The suitability of the model was tested with the Hausman-test and Coefficient estimation by the Random Effect Model method. The results showed that the commercial banks tended to extend more loans, especially business loans that had a greater expansion rate than personal loans. The commercial banks also had a greater ability to find more interest income from loans. In addition, it was found that personal loan extension behavior and business loan expansion behavior of commercial banks were significantly correlated with the ability to find interest income from loans. As for the study classified by the size of commercial banks, it was found that large commercial banks tended to extend more personal loans than medium and small commercial banks did. However, small commercial banks tended to extend more business loans and were more capable of earning interest income from loans than medium and large commercial banks.

Keywords

Credit extension behavior, Loans Interest income

ความสำคัญของปัญหา

พฤติกรรมการปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ถือได้ว่ามีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศในด้านการให้เงินทุนแก่ธุรกิจและบุคคลทั่วไป เพื่อให้ธุรกิจและบุคคลนำเงินทุนเหล่านั้นไปลงทุนในการผลิตและใช้จ่ายในการอุปโภคและบริโภคก่อให้เกิดการกระจายรายได้และความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์นั้นย่อมมีความเสี่ยงเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อรายได้และความมั่นคงทางการเงินของธนาคารและส่งต่อไปยังระบบเศรษฐกิจของประเทศ ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นกับธนาคารพาณิชย์ที่สำคัญคือความเสี่ยงจากสินทรัพย์ที่ด้อยคุณภาพ การด้อยคุณภาพของสินทรัพย์มาจากการที่ลูกหนี้ธุรกิจและประชาชนไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขการชำระหนี้ตามสัญญาที่เรียกว่า หนี้ด้อยคุณภาพหรือหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non Performance Loan: NPL) ดังนั้น ผู้กำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ ซึ่งได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงมีความจำเป็นต้องกำหนดนโยบายในการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์เกี่ยวกับการบริหารสินเชื่อให้เกิดความรอบคอบและหาแนวทางการป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับธนาคารพาณิชย์ ในส่วนธนาคารพาณิชย์เองนั้น

ควรต้องกำหนดนโยบายและเครื่องมือในการเฝ้าระวังสำหรับการบริหารสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ เพื่อให้ธนาคารมีความเสี่ยงอยู่ในระดับที่เหมาะสม และก่อให้เกิดความมั่นคงและความปลอดภัยกับฐานะทางการเงินของธนาคารพาณิชย์

แต่สถานการณ์ในปัจจุบัน การแข่งขันกันในตลาดสินเชื่อระหว่างธนาคารพาณิชย์ด้วยกัน และระหว่างธนาคารพาณิชย์กับสถาบันการเงินอื่นที่ประกอบธุรกิจด้านสินเชื่อเช่นเดียวกันมีความรุนแรงมากขึ้น เกิดการแย่งชิงลูกค้าสินเชื่อ โดยใช้กลยุทธ์ต่างๆ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อยๆ จนส่งผลให้แต่ละสถาบันการเงินต่างต้องแข่งขันกันในการที่จะนำเสนอผลิตภัณฑ์และโปรโมชั่นทางการเงินที่ดึงดูดใจลูกค้า พร้อมทั้งบริการที่ประทับใจ สะดวกสบายเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าและสร้างความพึงพอใจสูงสุด ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจอนุมัติสินเชื่อที่ขาดประสิทธิภาพ (พิมลวรรณ เดชานุกา, 2559) และการแข่งขันของสถาบันการเงินที่มากเกินไปอาจนำมาซึ่งการแย่งชิงฐานลูกค้าซึ่งทำให้สถาบันการเงินอาจลดมาตรฐานการปล่อยสินเชื่อลง (โสภณรัตน์ จันทรัตน์ กฤษณ์เลิศ สัมพันธ์รักษ์ อัจฉนา ลำชา และภูมิใจ ตั้งสวัสดิรัตน์, 2561) ซึ่งการแข่งขันเพื่อขยายสินเชื่อนั้นมีผลต่อคุณภาพสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ และพฤติกรรมดังกล่าวของธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของแต่ละธนาคาร (Vo, 2018)

ดังนั้น การวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษา พฤติกรรมการหารายได้จากสินเชื่อและความสามารถในการหารายได้ดอกเบี้ยรับจากเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางการเสนอแนะนโยบายการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ในการบริหารสินเชื่ออย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นแนวทางการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์การบริหารสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์เพื่อก่อให้เกิดความมั่นคงและความปลอดภัยต่อฐานะทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ และส่งผลต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างยั่งยืนและสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการหารายได้จากสินเชื่อและความสามารถในการหารายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการหารายได้จากสินเชื่อกับความสามารถในการหารายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรคือธนาคารพาณิชย์ที่ดำเนินงานในประเทศไทยประกอบด้วยธนาคารพาณิชย์ 4 ประเภท ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย 14 แห่ง ธนาคารพาณิชย์เพื่อบริการย่อย 1 แห่ง ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารต่างประเทศ 4 แห่ง และสาขาของธนาคารต่างประเทศ 11 แห่ง รวมจำนวน 30 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจงคือธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยจำนวน 14 แห่ง การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการจัดกลุ่มธนาคารพาณิชย์ออกเป็น 3 กลุ่มจำแนกตามขนาดสินทรัพย์ตามเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย ได้แก่ 1) กลุ่มขนาดใหญ่ 5 ธนาคาร ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ (BBL) ธนาคารกรุงไทย (KTB) ธนาคารกสิกรไทย (KBANK) ธนาคารไทยพาณิชย์ (SCB) และธนาคาร

กรุงศรีอยุธยา (BAY) 2) กลุ่มขนาดกลาง 5 ธนาคาร ได้แก่ ธนาคารทหารไทย (TMB) ธนาคารยูโอบี (UOBT) ธนาคารซีไอเอ็มบี (ไทย) (CIMB) ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย) (SCBT) และ ธนาคารธนชาต (TBANK) และ 3) กลุ่มขนาดเล็ก 4 ธนาคาร ได้แก่ ธนาคารทีสโก้ (TISCO) ธนาคาร เกียรตินาคิน (KKB) ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ (LHB) และธนาคารไอซีบีซี (ไทย) (ICBCT)

การกำหนดตัวแปรที่ใช้สำหรับการศึกษาเกิดจากแนวคิดเรื่องการจัดสรรสินเชื่อและรายได้ ดอกเบี้ยรับจากเงินให้สินเชื่อ ธนาคารมีการจัดสรรเงินลงทุนในเงินให้สินเชื่อแต่ละประเภทตามระดับ ความเสี่ยงและผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ โดยการวิเคราะห์และประเมินมูลค่าสินเชื่อนั้นๆ ก่อน ตัดสินใจอนุมัติเงินให้สินเชื่อ โดยมีหลักการกระจายการลงทุนเพื่อลดความเสี่ยงจากการลงทุนในกลุ่ม สินเชื่อ ทั้งนี้ในกลุ่มสินเชื่อธุรกิจและสินเชื่อบุคคลตามน้ำหนักความเสี่ยง ผลตอบแทน และน้ำหนัก การลงทุนที่แตกต่างกันขึ้น ธนาคารแต่ละแห่งมีนโยบายสินเชื่อแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมของ แต่ละธนาคาร การจัดสรรเงินลงทุนในกลุ่มสินเชื่อ (Asset Allocation) เป็นกระบวนการตัดสินใจ กระจายเงินลงทุนในสินเชื่อประเภทต่างๆ เพื่อมุ่งหวังที่จะลดความเสี่ยงโดยรวมของกลุ่มสินเชื่อ จึงถือ ได้ว่าเป็นหลักสำคัญในการบริหารการลงทุนเพื่อลดความเสี่ยงของกลุ่มสินเชื่อ อย่างไรก็ตาม การตัดสินใจจัดสรรเงินลงทุนของธนาคารพาณิชย์ขึ้นอยู่กับเป้าหมายและวัตถุประสงค์การลงทุน ซึ่งอาจแตกต่างกันตามความแตกต่างของแต่ละธนาคารพาณิชย์ นอกจากนั้น รายได้ดอกเบี้ยรับของ ธนาคารจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณสินเชื่อและอัตราดอกเบี้ยของเงินให้สินเชื่อที่ธนาคาร กำหนด สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิไลวรรณ เทียงตรง เกตุแก้ว วิศวกุศล และองค์นิธย์ จันทร จรัส (2561) พบว่าอัตราการให้สินเชื่อรวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับความสามารถในการ หารรายได้ เช่นเดียวกับ Abreu and Mendes (2001); Vithessonthi (2016); Martins, Serra, & Stevenson (2019) ที่พบว่าความสามารถในการหารรายได้ของธนาคารขึ้นอยู่กับอัตราการเติบโตของ สินเชื่อ และการเติบโตของสินเชื่อรวมสามารถอธิบายความสามารถในการหารรายได้ของธนาคารได้ อย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น ตัวแปรที่ใช้สำหรับการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระคือพฤติกรรม การขยายสินเชื่อส่วนบุคคลกำหนดตัวแทนคือ อัตราการเปลี่ยนแปลงสินเชื่อส่วนบุคคล (Change of Personal loan: CP) พฤติกรรมการขยายสินเชื่อธุรกิจกำหนดตัวแทนคือ อัตราการเปลี่ยนแปลง สินเชื่อธุรกิจ (Change of Business loan: CB) ตัวแปรตามคือความสามารถหารรายได้จากเงินให้ สินเชื่อกำหนดตัวแทนคือ อัตราการเปลี่ยนแปลงดอกเบี้ยรับจากเงินให้สินเชื่อ (Change of Interest of Loan: CIL) โดยข้อมูลของตัวแปรแต่ละตัวอยู่ในรูปร้อยละรายปีจำนวน 8 ปี ตั้งแต่ 2554-2561 ของ 14 ธนาคาร มีลักษณะเป็น Panel data มีจำนวน 112 ตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนาข้อมูลตัวแปร ได้แก่ อัตราการเปลี่ยนแปลงสินเชื่อส่วนบุคคล (CP) อัตราการเปลี่ยนแปลงสินเชื่อธุรกิจ (CB) และอัตราการเปลี่ยนแปลงดอกเบี้ยรับจากเงินให้ สินเชื่อ (CIL) โดยใช้สถิติ Mean และ Standard Deviation

2. การทดสอบความนิ่งของข้อมูล (Stationary) เนื่องมาจากข้อมูลตัวแปรที่นำมาศึกษา เป็นข้อมูลประเภทอนุกรมเวลา (Time series data) และภาคตัดขวาง (Cross sectional data) หรือ ที่เรียกว่า Panel data ซึ่งมีลักษณะความไม่นิ่ง (Non-stationary) ของข้อมูล เมื่อนำไปศึกษาแล้วจะ พบว่าเกิดปัญหาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ไม่แท้จริงหรือเกิดปัญหา Spurious Problem ดังนั้น

จึงต้องทำการทดสอบความนิ่งของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์ โดยใช้ Panel unit root test และเลือกใช้วิธี Fisher-type tests โดยใช้ Fisher-ADF และ Fisher-PP ที่เสนอโดย Maddala and Wu (1999) และ In (2001) เพราะมีความสามารถในการทดสอบความนิ่งของข้อมูลที่มีค่าสังเกตไม่มาก (วิไลวรรณ เทียงตรง และคณะ, 2561) โดยการทดสอบมีสมมติฐานหลักคือ ข้อมูลมีความไม่นิ่ง (Non-stationary) และสมมติฐานทางเลือกคือ ข้อมูลมีความนิ่ง (Stationary) โดยทำการทดสอบที่อันดับ (Level) กรณีมีค่าคงที่ (Intercept)

3. การทดสอบความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาว (Co-integration) ถ้าการทดสอบความนิ่งของข้อมูลไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลักได้หมายความว่าข้อมูลมีความไม่นิ่ง (Non-stationary) เมื่อนำไปศึกษาแล้วจะพบว่าเกิดปัญหาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ไม่แท้จริงหรือเกิดปัญหา Spurious Problem แต่ถ้าหากตัวแปรที่ศึกษาความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาวแล้วก็สามารถนำไปศึกษาความสัมพันธ์ได้โดยไม่พบปัญหาดังกล่าว ดังนั้นจึงต้องทำการทดสอบความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาว (Co-integration) ของข้อมูลตัวแปรว่ามีลักษณะความสัมพันธ์กันเชิงดุลยภาพระยะยาวหรือไม่ โดยใช้ Johansen Co-integration test และเลือกใช้วิธี Pedroni tests และ Kao Tests (ADF Test) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาวของตัวแปรที่ศึกษา (อนัสปริย์ ไชยวรรณ และณัฐินี ศรีจันทร์, 2556) โดยกำหนดสมมติฐานหลัก คือไม่มีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาว และสมมติฐานทางเลือก คือมีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาว

4. การทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลองระหว่าง Fixed Effect Model กับ Random Effect Model โดยใช้สถิติ Hausman test เนื่องจากของข้อมูล Panel data มีตัวแปร time invariant variable (เทพติยา นิตยชาติ มาชะสิริ ชาวกุล และสัมพันธ์ เนตยานันท์, 2559 ;มนตรี พิริยะกุล, 2560) คือ ตัวแปรที่มีค่าคงที่เสมอไม่ว่าเวลาจะเปลี่ยนแปลงไปแค่ไหนและไม่สามารถวัดค่าได้ เพราะแฝงอยู่นอกสมการ อีกทั้งตัวอย่างที่แตกต่างกันอาจได้รับอิทธิพลจากตัวแปรนี้คนละตัวกัน เช่น ความเชี่ยวชาญการบริหารสินค้า ความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารสินค้าของแต่ละธนาคาร แต่ละบุคคลเป็นความสามารถเฉพาะไม่สามารถประเมินออกมาเป็นหน่วยวัดได้ ด้วยเหตุนี้ตัวแปร time invariant variable จึงกลายเป็น unobserved individual specific effect ที่แฝงอยู่กับสมการแล้วก่อให้เกิดปัญหา serial correlation และปัญหา heteroskedasticity ตามมา ด้วยเหตุนี้จึงต้องจัดการตัวแปร time invariant variable ที่สามารถทำได้ 2 วิธี คือ 1) Random effect model เป็นการวิเคราะห์ที่กำหนดให้ตัวแปร time invariant variable สามารถเข้ามามีบทบาทต่อตัวแปรในสมการได้ วิธีการนี้ผลการศึกษาที่หมายความว่าพฤติกรรมของตัวอย่างเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาเนื่องจากมีอิทธิพลภายนอกเข้ามากระทบ และ 2) Fixed effect model เป็นการวิเคราะห์ที่ควบคุมตัวแปร time invariant variable โดยการกำจัดอิทธิพลนี้ออกไปจากสมการไม่ให้นำมาบวการวิเคราะห์ โดยวิธีการนี้จะให้ผลการศึกษาที่หมายความว่า ตัวอย่างมีพฤติกรรมคงที่ตลอดเวลาไม่ว่าจะมีอิทธิพลภายนอกมากระทบก็ไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยกำหนดให้สมมติฐานหลักคือ Random effect model และสมมติฐานทางเลือกคือ Fixed effect model

5. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร CIL CP และ CB ของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมด และเปรียบเทียบความสัมพันธ์จำแนกตามขนาดธนาคาร 3 ขนาดได้แก่ ธนาคารพาณิชย์

ขนาดใหญ่ ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง และธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก โดยใช้ Random effect model เพื่อหาค่าสถิติ Coefficient, Prob. R² Adjusted R² และ F-tests

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา ตัวแปร CP CB และ CIL

ตารางที่ 1 ค่าสถิติ Mean และ Standard Deviation

ตัวแปร	ธนาคารพาณิชย์		ธนาคารพาณิชย์ ขนาดใหญ่		ธนาคารพาณิชย์ ขนาดกลาง		ธนาคารพาณิชย์ ขนาดเล็ก	
	Mean	Std.Dev.	Mean	Std.Dev.	Mean	Std.Dev.	Mean	Std.Dev.
CIL	9.62	16.81	9.67	11.24	7.07	20.69	12.74	17.21
CP	9.52	20.43	11.32	8.78	10.48	25.17	6.09	24.14
CB	10.60	23.77	6.86	7.45	8.18	31.29	18.30	25.21

ที่มา: การคำนวณ (ผู้วิจัย, 2563)

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ธนาคารพาณิชย์มีการขยายสินเชื่อเพิ่มขึ้นทั้งสินเชื่อธุรกิจและสินเชื่อส่วนบุคคล โดยมีค่าเฉลี่ยการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.60 และค่าเฉลี่ยการขยายตัวสินเชื่อส่วนบุคคลเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.52 ส่วนการขยายตัวของสินเชื่อจำแนกตามขนาดของธนาคารพาณิชย์ พบว่า ธนาคารพาณิชย์ที่มีการขยายตัวสินเชื่อส่วนบุคคลสูงที่สุดคือธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยการขยายสินเชื่อส่วนบุคคลเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.32 ถัดมาขยายตัวเพิ่มขึ้นสูงที่สุดรองลงมาคือธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยการขยายสินเชื่อส่วนบุคคลเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.48 และที่มีการขยายสินเชื่อส่วนบุคคลเพิ่มขึ้นต่ำที่สุดคือธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กโดยมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.09 ส่วนการขยายตัวของสินเชื่อธุรกิจ พบว่า ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยการขยายสินเชื่อธุรกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.30 รองลงมาได้แก่ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางและขนาดใหญ่ ที่มีค่าเฉลี่ยการขยายสินเชื่อธุรกิจเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 8.18 และ 6.86 ตามลำดับ

ส่วนของความสามารถหารายได้ พบว่า ธนาคารพาณิชย์มีความสามารถหารายได้ดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยการขยายตัวดอกเบี้ยรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.62 เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของธนาคารพาณิชย์ พบว่า ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กมีความสามารถหารายได้เพิ่มขึ้นสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยการขยายตัวดอกเบี้ยรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.74 รองลงไปที่ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยการขยายตัวดอกเบี้ยรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.67 และต่ำที่สุดคือธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางที่มีค่าเฉลี่ยการขยายตัวดอกเบี้ยรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.07

2. การทดสอบความนิ่งของข้อมูล (Stationary) ของตัวแปร CIL CP และ CB ของธนาคารพาณิชย์ ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง และธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก โดยวิธี Fisher-type tests พบว่า สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลักได้ทั้งหมดที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติทั้งสถิติ 0.01 แสดงว่าข้อมูลมีความนิ่งสามารถนำไปวิเคราะห์ได้โดยไม่เปิดปัญหา

3. การทดสอบความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาวของตัวแปร (Co-integration) ของตัวแปร CIL CP และ CB ของธนาคารพาณิชย์ ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง และธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก โดยใช้ Johansen Co-integration test และเลือกใช้วิธี Pedroni tests และ Kao Tests (ADF Test) พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาว เนื่องจากค่า PP-Statistic ADF-Statistic และ Kao-ADF สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลักได้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 แสดงว่าตัวแปรที่ศึกษาที่มีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาวแล้วก็สามารถนำไปศึกษาความสัมพันธ์ได้โดยไม่พบปัญหา

4. การทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลองโดยใช้สถิติ Hausman Test พบว่า ค่าสถิติ Hausman statistic ของธนาคารพาณิชย์ ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง และธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก มีค่าสูงกว่าระดับนัยสำคัญที่ 0.10 จึงไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลักได้ แสดงว่า การประเมินค่าแบบจำลอง ด้วยวิธี Random Effect Model เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด

5. การประมาณค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์และค่าสถิติที่สำคัญ โดยวิธี Random Effect Model

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์และค่าสถิติที่สำคัญ

ตัวแปร	ธนาคารพาณิชย์ทั้งหมด		ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่		ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง		ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก	
	Coefficient	Prob.	Coefficient	Prob.	Coefficient	Prob.	Coefficient	Prob.
C	4.2570***	.005	-2.0019	.284	2.9554	.361	2.3904	.297
CP	0.2122***	.003	0.9419***	.000	0.2630*	.067	0.1261	.118
CB	0.3152***	.000	0.1465	.434	0.1666	.146	0.5236***	.000
R ²	0.3553		0.6343		0.2513		0.6851	
Ad-R ²	0.3434		0.6145		0.2109		0.6634	
F-test	30.0382***		32.0919***		6.2125***		31.5601***	
Prob.	.000		.000		.004		.000	

หมายเหตุ: *** นัยสำคัญทางสถิติ 1% ** นัยสำคัญทางสถิติ 5% * นัยสำคัญทางสถิติ 10% และ R² หมายถึง R-Squared Ad-R² หมายถึง Adjust R-Squared

ผลการวิเคราะห์ธนาคารพาณิชย์ พบว่า การขยายสินเชื่อส่วนบุคคล (CP) และการขยายสินเชื่อธุรกิจ (CB) มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงดอกเบี้ยรับ (CIL) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่า R-Squared เท่ากับ 0.3553 อยู่ในเกณฑ์มีความสัมพันธ์กันน้อย แสดงว่าตัวแปรการขยายสินเชื่อส่วนบุคคล (CP) และตัวแปรการขยายสินเชื่อธุรกิจ (CB) สามารถอธิบายตัวแปรการเปลี่ยนแปลงดอกเบี้ยรับ (CIL) ได้ร้อยละ 35.53 ส่วนที่เหลือร้อยละ 64.47 เป็นผลมาจากตัวแปรภายนอกแบบจำลอง และเมื่อพิจารณาค่า F-test ของแบบจำลองที่มีค่าเท่ากับ 30.0382 และค่า Prob. ที่มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 แสดงว่า ตัวแปรอิสระ CP และ CB ในสมการมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม CIL อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ

99 และเมื่อนำค่าที่ประมาณได้มาเขียนเป็นสมการแสดงความสัมพันธ์สำหรับธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดจะได้ดังนี้

$$CIL_{it} = 4.2570 + 0.2122CP^{***}_{it} + 0.3152CB^{***}_{it}$$

จากแบบจำลองสามารถอธิบายได้ว่า การขยายสินเชื่อส่วนบุคคลเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะมีผลให้ดอกเบี้ยยรับเพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกันเท่ากับ 0.2122 หน่วย และเมื่อการขยายสินเชื่อธุรกิจเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ดอกเบี้ยยรับเพิ่มขึ้น 0.3152 หน่วยในทิศทางเดียวกัน

ผลการวิเคราะห์ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ พบว่า การขยายสินเชื่อส่วนบุคคล (CP) มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงดอกเบี้ยยรับ (CIL) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แต่การขยายสินเชื่อธุรกิจ (CB) ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงดอกเบี้ยยรับ (CIL) เมื่อพิจารณาค่า R-Squared มีค่าเท่ากับ 0.6343 อยู่ในเกณฑ์มีความสัมพันธ์ปานกลาง แสดงว่า ตัวแปรการขยายสินเชื่อส่วนบุคคล (CP) และตัวแปรการขยายสินเชื่อธุรกิจ (CB) สามารถอธิบายตัวแปรการเปลี่ยนแปลงดอกเบี้ยยรับ (CIL) ได้ร้อยละ 63.43 ส่วนที่เหลือร้อยละ 36.57 เป็นผลมาจากตัวแปรภายนอกแบบจำลอง และเมื่อพิจารณาค่า F-test เท่ากับ 32.0919 และค่า Prob. ที่มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01 แสดงว่า ตัวแปรอิสระ CP และ CB ในสมการมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม CIL อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติร้อยละ 99 และเมื่อนำค่าที่ประมาณได้มาเขียนเป็นสมการสำหรับธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่จะได้ดังนี้

$$CIL_{it} = 4.2570 + 0.9419CP^{***}_{it} + 0.1465CB_{it}$$

จากแบบจำลองสามารถอธิบายได้ว่า การขยายสินเชื่อส่วนบุคคล 1 หน่วยที่เพิ่มขึ้นมีผลทำให้ดอกเบี้ยยรับเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.9419 หน่วย

ผลการวิเคราะห์ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง พบว่า การขยายสินเชื่อส่วนบุคคล (CP) มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงดอกเบี้ยยรับ (CIL) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 แต่การขยายสินเชื่อธุรกิจ (CB) ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงดอกเบี้ยยรับ (CIL) เมื่อพิจารณาค่า R-Squared มีค่าเท่ากับ 0.2513 อยู่ในเกณฑ์ความสัมพันธ์น้อย แสดงว่า ตัวแปรการขยายสินเชื่อส่วนบุคคล (CP) และตัวแปรการขยายสินเชื่อธุรกิจ (CB) สามารถอธิบายตัวแปรการเปลี่ยนแปลงดอกเบี้ยยรับ (CIL) ได้ร้อยละ 25.13 ส่วนที่เหลือร้อยละ 74.87 เป็นผลมาจากตัวแปรภายนอกแบบจำลอง และเมื่อพิจารณาค่า F-test เท่ากับ 6.2125 และค่า Prob. ที่มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01 แสดงว่า ตัวแปรอิสระ CP และ CB ในสมการมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม CIL อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติร้อยละ 99 และเมื่อนำค่าที่ประมาณได้มาเขียนเป็นสมการสำหรับธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่จะได้ดังนี้

$$CIL_{it} = 4.2570 + 0.2630CP^*_{it} + 0.1666CB_{it}$$

จากแบบจำลองสามารถอธิบายได้ว่า การขยายสินเชื่อส่วนบุคคล 1 หน่วยที่เพิ่มขึ้นมีผลทำให้ดอกเบี้ยยรับเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.2630 หน่วย

ผลการวิเคราะห์ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก พบว่า การขยายสินเชื่อธุรกิจ (CB) มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงดอกเบี้ยยรับ (CIL) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แต่การขยายสินเชื่อส่วนบุคคล (CP) ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงดอกเบี้ยยรับ (CIL) เมื่อพิจารณาค่า R-Squared มีค่าเท่ากับ 0.6851 อยู่ในเกณฑ์มีความสัมพันธ์ปานกลาง แสดงว่า ตัวแปรการขยาย

สินเชื่อส่วนบุคคล (CP) และตัวแปรการขยายสินเชื่อธุรกิจ (CB) สามารถอธิบายตัวแปรการเปลี่ยนแปลงดอกเบี้ยรับ (CIL) ได้ร้อยละ 68.51 ส่วนที่เหลือร้อยละ 31.49 เป็นผลมาจากตัวแปรภายนอกแบบจำลอง และเมื่อพิจารณาค่า F-test เท่ากับ 31.5601 และค่า Prob. ที่มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01 แสดงว่า ตัวแปรอิสระ CP และ CB ในสมการมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม CIL อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติร้อยละ 99 และเมื่อนำค่าที่ประมาณได้มาเขียนเป็นสมการสำหรับธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่จะได้ดังนี้

$$CIL_{it} = 4.2570 + 0.1261CP_{it} + 0.5236CB^{***}_{it}$$

จากแบบจำลองสามารถอธิบายได้ว่า การขยายสินเชื่อธุรกิจ 1 หน่วยที่เพิ่มขึ้นมีผลทำให้ดอกเบี้ยรับเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.5236 หน่วย

อภิปรายผล

1. ธนาคารพาณิชย์มีพฤติกรรมการขยายสินเชื่อเพิ่มขึ้น เนื่องมาจากกิจกรรมการให้สินเชื่อเป็นแหล่งที่มาของรายได้หลักของธนาคารพาณิชย์ที่เรียกว่า ดอกเบี้ยรับ ซึ่งดอกเบี้ยรับของธนาคารพาณิชย์จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณสินเชื่อและการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ดังนั้นธนาคารพาณิชย์ต้องจัดสรรสินทรัพย์ของธนาคารเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนจากสินเชื่อเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับ วิไลวรรณ เทียงตรง และคณะ (2561) ที่พบว่าอัตราการให้สินเชื่อรวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับความสามารถในการหารายได้ ซึ่งผลการศึกษาไปยังไปสอดคล้องกับ Abreu et al (2001) ที่อธิบายว่า หากธนาคารมีการปล่อยสินเชื่อเพิ่มขึ้นจะทำให้ความสามารถในการหารายได้ของธนาคารเพิ่มมากขึ้นด้วย

2. ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กมีพฤติกรรมการขยายสินเชื่อธุรกิจมากกว่าการขยายสินเชื่อส่วนบุคคลแตกต่างจากธนาคารขนาดใหญ่และขนาดกลางที่มีการขยายสินเชื่อส่วนบุคคลมากกว่าสินเชื่อธุรกิจ อาจเป็นผลมาจากนโยบายสินเชื่อและลักษณะเฉพาะของแต่ละธนาคารมีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับ Vo (2018) พบว่าการขยายสินเชื่อของธนาคารมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของแต่ละธนาคาร ธนาคารที่ต้องการผลตอบแทนสูงยอมรับความเสี่ยงได้มากจึงเลือกขยายสินเชื่อบุคคลที่มีความเสี่ยงต่อการผิดนัดชำระหนี้สูงกว่าสินเชื่อธุรกิจ

3. การขยายสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ที่มีขนาดต่างกันมีการขยายสินเชื่อที่แตกต่างกัน โดยธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีการขยายสินเชื่อส่วนบุคคลในอัตราที่เพิ่มขึ้นและเพิ่มมากกว่าธนาคารพาณิชย์ขนาดอื่นๆ ซึ่งตรงกันข้ามกับธนาคารพาณิชย์ที่มีขนาดเล็กกว่าโดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กที่มีการขยายสินเชื่อธุรกิจเพิ่มขึ้นและเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าธนาคารพาณิชย์ที่มีขนาดต่างกัน อันเนื่องมาจากเครือข่ายสาขาของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีความครอบคลุมและเข้าถึงลูกค้าได้มากกว่า สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สรายุทธ์ นาทะพันธ์ และรสิ คุณภักทรวงศ์ (2559) ที่พบว่า หนึ่งในกลยุทธ์เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของธนาคารพาณิชย์คือการมีเครือข่ายสาขาที่ครอบคลุมเพื่อความสะดวกต่อการเข้าถึงผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินของลูกค้า โดยเครือข่ายสาขาที่ครอบคลุมเป็นกลไกในการกีดตันทางการค้าสำหรับธนาคารที่มีเครือข่ายไม่ครอบคลุม จึงทำให้ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กไม่สามารถแข่งขันได้ในตลาดสินเชื่อส่วนบุคคล จึงหันมา

หาโอกาสหรือทางเลือกในตลาดสินเชื่อธุรกิจเพื่อทดแทนรายได้ที่ลดลงจากการเสียส่วนแบ่งตลาดสินเชื่อส่วนบุคคลให้กับธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่

4. ธนาคารพาณิชย์มีความสามารถในการหารายได้ดอกเบี้ยรับจากเงินให้สินเชื่อเพิ่มขึ้น เนื่องจากธนาคารพาณิชย์มีขยายสินเชื่อโดยรวมเพิ่มขึ้น ซึ่งการขยายสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ที่เพิ่มขึ้นส่งผลต่อรายได้ดอกเบี้ยรับที่เพิ่มขึ้น กล่าวได้ว่า เมื่อธนาคารพาณิชย์มีการขยายสินเชื่อหรือให้สินเชื่อเพิ่มกับผู้ที่ต้องการเงินทุน ทั้งสินเชื่อเดิมที่มีวงเงินสินเชื่ออยู่แล้วและ/หรือสินเชื่อรายใหม่ที่ไม่เคยได้รับสินเชื่อมาก่อน ได้แก่ ธุรกิจ และบุคคล เป็นต้น จะส่งผลต่อรายได้ของธนาคารพาณิชย์ในทิศทางเดียวกัน เนื่องมาจากรายได้ดอกเบี้ยรับจากเงินให้สินเชื่อเป็นผลของปริมาณสินเชื่อคูณด้วยอัตราดอกเบี้ยของสินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Vithessonthi (2016) และ Martins, Serra and Stevenson (2019) ที่พบว่า ความสามารถในการหารายได้ของธนาคารขึ้นอยู่กับอัตราการเติบโตของสินเชื่อ และการเติบโตของสินเชื่อสามารถอธิบายความสามารถในการหารายได้ของธนาคารได้อย่างมีนัยสำคัญ

5. ธนาคารพาณิชย์ที่มีขนาดต่างกันมีความสามารถในการหารายได้แตกต่างกัน โดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กมีความสามารถในการหารายได้ดอกเบี้ยรับเพิ่มขึ้นมากที่สุด เนื่องมาจากสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กที่มีความเสี่ยงสูงกว่าสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ โดยเฉพาะสินเชื่อส่วนบุคคลที่เป็นสินเชื่อส่วนใหญ่ของธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กที่มีความเสี่ยงสูงย่อมทำให้ธนาคารพาณิชย์คิดอัตราดอกเบี้ยในอัตราที่สูงเพื่อชดเชยความเสี่ยงของสินเชื่อ รวมไปถึงการขยายตัวของสินเชื่อธุรกิจที่อาจมีคุณภาพด้อยกว่าของธนาคารพาณิชย์ที่มีขนาดใหญ่ โดยเฉพาะสินเชื่อธุรกิจกลุ่ม SME และ Start-up ที่มีคุณภาพสินเชื่อต่ำกว่ามาตรฐาน จึงทำให้ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กกำหนดอัตราดอกเบี้ยในอัตราที่สูงเพื่อชดเชยความเสี่ยงจากเงินให้สินเชื่อที่เพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้รายได้ดอกเบี้ยรับของธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นมากกว่าธนาคารพาณิชย์ขนาดอื่น นอกจากนั้นยังเป็นผลมาจากการขยายตัวของสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กที่มีอัตราการขยายตัวที่สูงมากกว่าเมื่อเทียบกับธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่และขนาดกลาง ซึ่งจะมีผลทำให้รายได้ดอกเบี้ยรับของธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กเพิ่มขึ้นและเพิ่มมากที่สุดเมื่อเทียบกับธนาคารที่มีขนาดแตกต่างกัน สอดคล้องกับ Djalilov and Piesse (2016) ที่พบว่า ผลกระทบของความเสี่ยงด้านเครดิตต่อความสามารถในการหารายได้ของธนาคารนั้นเป็นไปในเชิงบวก

6. พฤติกรรมการขยายสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการหารายได้ดอกเบี้ยรับจากเงินให้สินเชื่อ เนื่องมาจากรายได้ดอกเบี้ยรับจากเงินให้สินเชื่อเป็นผลของปริมาณสินเชื่อคูณด้วยอัตราดอกเบี้ยของสินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์กำหนด ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงในปริมาณสินเชื่อทั้งสินเชื่อธุรกิจและสินเชื่อส่วนบุคคลจะส่งผลทำให้ดอกเบี้ยรับมีมูลค่าสูงขึ้นในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิไลวรรณ เทียงตรง และคณะ (2561) และ Abreu et al (2001) ที่พบว่า อัตราการให้สินเชื่อรวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับความสามารถในการหารายได้ แสดงให้เห็นว่า หากธนาคารมีการปล่อยสินเชื่อเพิ่มขึ้น ความสามารถในการหารายได้ของธนาคารพาณิชย์จะมากขึ้นด้วย เนื่องมาจากการขยายสินเชื่อจะทำให้ธนาคารพาณิชย์มีปริมาณเงินให้สินเชื่อเพิ่มขึ้น ทำให้รายได้ดอกเบี้ยรับจากเงินให้สินเชื่อเพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำไปใช้ประโยชน์

1. จากผลการวิจัย ที่พบว่า ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีความได้เปรียบจากเครือข่ายและสาขาที่มากกว่าทำให้มีการขยายสินเชื่อส่วนบุคคลมากกว่าธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก ธนาคารแห่งประเทศไทยในฐานะผู้กำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ ควรส่งเสริมมาตรการการปล่อยสินเชื่อแต่ละประเภทให้มีมาตรฐานที่แตกต่างกันตามความเหมาะสมของสินเชื่อแต่ละประเภท เช่น มาตรฐานสินเชื่อสำหรับธุรกิจ มาตรฐานสินเชื่อสำหรับบุคคล เป็นต้น

2. จากผลการวิจัยที่ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการขยายสินเชื่อกับความสามารถหารายได้ แสดงให้เห็นว่า การขยายสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์นั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะสร้างรายได้เพิ่ม และธนาคารพาณิชย์สามารถหาวิธีการขยายสินเชื่อได้หลากหลายวิธีโดยเลือกใช้นโยบายและกลยุทธ์ด้านสินเชื่อเพื่อให้ได้เปรียบคู่แข่งขึ้นเพื่อแย่งชิงส่วนแบ่งตลาดสินเชื่อซึ่งมาตรการของธนาคารกลาง เช่น นโยบายการเพิ่มลดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย หรือแม้แต่ต้นนโยบายการเปลี่ยนแปลงอัตราเงินสำรองที่ธนาคารพาณิชย์ต้องดำรงไว้ เป็นต้น มาตรการเหล่านี้ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการขยายสินเชื่อเพื่อรักษาระดับรายได้ของธนาคารพาณิชย์ดังกล่าว ดังนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยในฐานะผู้กำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ ต้องมีมาตรการที่สามารถควบคุม 1) พฤติกรรมการขยายสินเชื่อที่มีลักษณะเสี่ยง 2) พฤติกรรมที่แสดงถึงการผูกขาดในอุตสาหกรรมธนาคารพาณิชย์

3. จากผลการวิจัยที่ พบว่า การขยายสินเชื่อที่มีความเสี่ยงสูง โดยเฉพาะสินเชื่อส่วนบุคคลที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้กู้ คือ ผู้กู้มีภาระหนี้สินมากเกินไปเกินความสามารถจ่ายหนี้คืน และต้องแบกรับภาระต้นทุนดอกเบี้ยจ่ายที่สูงมากจนอาจทำให้การออมลดลง และนอกจากนั้นยังส่งผลกระทบต่อธนาคารพาณิชย์ในด้านความเสี่ยงด้านเครดิตที่เพิ่มสูงขึ้นจากการเสื่อมคุณภาพของสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามเงื่อนไข ทำให้ธนาคารพาณิชย์มีรายได้จากดอกเบี้ยจากเงินให้สินเชื่อลดลงในอนาคต และภาระการจัดหาเงินทุนเพื่อนำมาเป็นเงินสำรองตามกฎหมายที่เพิ่มขึ้น สุดท้ายผลกระทบต่อเป้าหมายกำไรของธนาคารพาณิชย์และมูลค่าของธนาคารพาณิชย์ในอนาคต ดังนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยในฐานะผู้กำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ต้องมีมาตรการ 1) เพื่อควบคุมการขยายตัวของสินเชื่อให้เป็นไปอย่างเหมาะสมตามภาวะเศรษฐกิจและความจำเป็น และที่สำคัญคือต้องอยู่ในระดับที่เหมาะสมกับความสามารถจ่ายคืนหนี้ที่แท้จริงของผู้ขอู้ และ 2) เพื่อควบคุมคุณภาพสินเชื่อ โดยให้ธนาคารพาณิชย์กำหนดเป้าหมายทางธุรกิจที่เน้นคุณภาพสินเชื่อเป็นหลักมากกว่าการตั้งเป้าหมายที่เน้นทางรายได้จากสินเชื่อสูงสุด

ข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต

จากผลการวิจัย ที่พบว่า พฤติกรรมการขยายสินเชื่อบางประเภทไม่มีความสัมพันธ์กับรายได้ดอกเบี้ยรับจากเงินให้สินเชื่อเมื่อแยกพิจารณาตามขนาดของธนาคารพาณิชย์ อาจเกิดจากปัญหาความไม่เพียงพอของข้อมูล และปัจจัยที่นำมาวิเคราะห์ ได้แก่ ตัวแปรอิสระครั้งนี้มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามในระดับต่ำ ซึ่งอาจเป็นผลจากตัวแปรอื่นที่มิได้นำมาพิจารณาร่วมในครั้งนี้ ดังนั้น การศึกษาวิจัยในอนาคต จึงมีความจำเป็นต้องทำการศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลจำนวนขนาดใหญ่กว่านี้ และมีการเพิ่มตัวแปรอิสระที่เกี่ยวข้องเข้าไปในสมการ และอาจแบ่งการศึกษาแยกเฉพาะช่วง

เอกสารอ้างอิง

- เทพติยา นิตยชาติ มาฆะสิริ เชวกุล และสัมพันธ์ เนตยานันท์. (2559). การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการผลิตข้าวของเกษตรกร อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก ด้วยข้อมูล Panel Data ปีเพาะปลูก 2550, 2552 และ 2554. *วารสารบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร*, 11(2), 89-102.
- พิมลวรรณ เดชานุเบกษา. (2559). การวิเคราะห์สินเชื่อกับแนวโน้มสินเชื่อของธุรกิจ. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 10(1), 39-46.
- มนตรี พิริยะกุล. (2560). Panel data analysis. *วารสารรวมคำแห่ง สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*, 30(2), 41-54.
- วิญญูพล คุ่มกัน และกุลบุตร โกเมนกุล (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการผิदनัดชำระหนี้: กรณีศึกษากลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล. *วารสารสังคมศาสตร์สุรนารี*, 13(1), 105-125.
- วิไลวรรณ เทียงตรง เกตุแก้ว วิศวกุศล และองค์นิธย์ จันทรจรัส. (2561). ปัจจัยกำหนดความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย. *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร*, 13(1), 295-310.
- สรายุทธ์ นาทะพันธ์ และรสิ คุณภัทรวงศ์. (2559). บทวิเคราะห์เครือข่ายสาขาของธนาคารพาณิชย์ไทย. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 30(94), 128-142.
- โสมาตรม์ จันทรรัตน์ กฤษณ์เลิศ สัมพันธ์รักษ์ อัจฉนา ลำชา และภูมิใจ ตั้งสวัสดิรัตน์. (2561). เข้าใจโครงสร้างตลาดสินเชื่อรายย่อยไทยและพฤติกรรมของสถาบันการเงิน จาก Big data ของเครดิตบูโร. *aBRIDGEd Marketing Redearch Accessible*, ISSUE 05 2 March 2018.
- อนัสปรีย์ ไชยวรรณ และณัฐินี ศรีจันทร์. (2556). ผลกระทบของตัวแปรทางเศรษฐกิจที่มีต่อดัชนีตลาดหลักทรัพย์สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. *วารสารเศรษฐศาสตร์* 17(1), 4-20.
- Abreu, M., & Mendes, V. (2001). Commercial bank interest margins and profitability: evidence from E.U. countries. *Porto Working paper series*.
- Martins, A. M., Serra, A. P., & Stevenson, S. (2019). Determinants of real estate bank profitability. *Research in International Business and Finance*, 49, 282-300.
- Vithessonthi, C. (2016). Deflation, bank credit growth, and non-performing loans: Evidence from Japan. *International Review of Financial Analysis*, 45, 295-305.
- In, C. (2001). Unit Root Tests for Panel Data. *Journal of International Money and Finance*, 20 (2), 249-272.
- Djalilov, K., & Piesse, J. (2016). Determinants of bank profitability in transition countries: What matters most? *Research in International Business and Finance*, 38, 69-82.

Maddala, G. S., & Wu, S. (1999). A comparative study of unit root tests with panel data and a new simple test. *Oxford Bulletin of Economics and statistics*. 61 (S1), 631-652.

Vo, X. V. (2018). Bank Lending behavior in emerging markets. *Finance Research Letters*, 27, 129-134.

ประวัติแนบท้ายบทความ (ภาษาอังกฤษ)

Name and Surname: Wikrant Paukmongkol

Highest Education: Master's degree in Business Administration

University or Agency: Valaya Alongkol Rajabhat University

Field of Expertise: Finance and Banking

Address: 1 M. 20, Phahon Yothin Road, Khlong Nueng Subdistrict, Khlong Luang District, Pathum Thani Province 13180